

Jaarplan 2020

Datum	07-05-2020	Aantal bladen	8
Opsteller	Kennisplatform Bureau	Referentie	KP 20200326

1. Kennisplatform EMV in 2020

De afgelopen jaren heeft het Kennisplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid (Kennisplatform EMV, een samenwerkingsverband van RIVM, TNO, DNV-GL, Agentschap Telecom, GGD GHOR Nederland, ZonMw, en tot 1 januari 2020 Milieu Centraal) een actieve rol gespeeld bij het adresseren en beantwoorden van vragen en zorgen in de maatschappij over gezondheidseffecten van elektromagnetische velden. Hierdoor kon de maatschappij (burgers, consumenten, professionals en andere geïnteresseerden en betrokkenen) snel worden geïnformeerd over actuele ontwikkelingen. In de evaluatie van het Kennisplatform 2015-2018 is geconcludeerd dat het Kennisplatform duidelijk een maatschappelijke meerwaarde heeft en dat gezien de genoemde technische en maatschappelijke ontwikkelingen in de nabije toekomst ook zal hebben.

De zorgen over gezondheid rond EMV van bronnen zoals mobiele telefoons, zendmasten en hoogspanningslijnen zijn een aantal jaren redelijk stabiel geweest, maar namen in 2018 toe. In dat jaar verscheen een nieuw advies van de Gezondheidsraad waarin de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in overweging werd gegeven om het voorzorgbeleid voor nieuwe situaties rond bovengrondse hoogspanningslijnen uit te breiden naar bijvoorbeeld ondergrondse kabels en transformatorhuisjes en naar bestaande situaties. Dit heeft hernieuwde maatschappelijke aandacht opgeleverd voor deze bronnen. In 2018 verschenen ook de eerste berichten over 5G, samen met pleidooien om 5G-netwerken vanwege gezondheidsredenen niet uit te rollen.

In 2019 heeft 5G veel aandacht opgeëist. De zorgen en vragen over gezondheidseffecten van het toekomstige 5G-netwerk hebben een grote vlucht genomen. Deze zorgen worden regelmatig gekoppeld aan vragen over elektrogevoeligheid.

Ook neemt de publieke aandacht toe voor EMV van andere bronnen, die zich zichtbaar "dichterbij" komen, zoals elektrische auto's, zonnepanelen, draadloze technologie en inductiekoken. De energietransitie brengt met zich mee dat dergelijke bronnen steeds meer worden benut.

In 2020 gaat het Kennisplatform EMV een nieuwe fase in. Na vier jaar publiek-private financiering door rijksoverheid, (energie)netbeheerders en telecomproviders, wordt het Kennisplatform in de periode 2020 tot en met 2023 volledig gefinancierd door de rijksoverheid.

De activiteiten in dit Jaarplan zijn gericht op de periode van begin januari tot eind december 2020. Deze activiteiten passen binnen het 'Algemeen Kader Kennisplatform EMV 2020-2023' (zie bijlage).

2. Thema, kerntaak en additionele taken

Zie 'Algemeen kader Kennisplatform EMV 2020-2023' in de bijlage bij dit Jaarplan.

3. Jaarplan 2020

Het Kennisplatform EMV heeft in de afgelopen drie jaar veel energie gestoken in het opnieuw vormgeven van de website en het verbeteren van de toegankelijkheid en leesbaarheid van de informatie. De informatie sluit beter aan bij de vragen die in de maatschappij leven en geven antwoord op die vragen, in voor iedereen begrijpelijke taal. Hiermee kunnen burgers zelf de informatie raadplegen en kunnen professionals direct gebruik maken van consumentvriendelijk geformuleerde informatie.

Alle nieuwe informatie en een groot deel van de oude informatie is inmiddels in de nieuwe toegankelijke vorm beschikbaar op de website. In 2019 is een begin gemaakt met het verbeteren van de vindbaarheid, o.a. door SEO-optimalisatie (Search Engine Optimization) en het vaker gebruiken van het woord "straling". In 2020 zal de SEO-optimalisatie verder worden voortgezet.

3.1. Voorstel inhoudelijke invulling per themapijler in 2020

De inhoudelijke activiteiten van het Kennisplatform EMV worden ingedeeld en behandeld binnen twee themapijlers.

De themapijlers in 2020 zijn:

- Laagfrequente EMV (o.a. elektriciteitsvoorziening)
- Radiofrequente EMV (o.a. mobiele communicatie).

Voor een nadere omschrijving van de themapijlers wordt verwezen naar het Algemeen Kader Kennisplatform EMV 2020-2023 in de bijlage.

Activiteiten themapijler 'Laagfrequente EMV'

In 2020 bestaan de activiteiten van het Kennisplatform EMV binnen de themapijler Laagfrequente EMV uit:

- Het duiden van wetenschappelijke ontwikkelingen, in de vorm van eerste indrukken en memo's. Deze berusten op een wetenschappelijke basis en op maatschappelijke reflectie (i.e. via inbreng van de deelnemende organisaties, terugkoppeling uit de Klankbordgroep EMV, gesprekken met stakeholders)
- Het opstellen van nieuwe berichten over actuele onderwerpen (of actualisering van bestaande berichten), met maatschappelijke input/feedback vanuit de organisaties die deelnemer zijn in de Klankbordgroep EMV
- Het plaatsen van de eerste indrukken (nieuws), memo's en berichten over onderwerpen op de website en verspreiding via e-mail en media
- Het meewerken aan verzoeken van de media om interviews of andere informatie.

Het Kennisplatform EMV streeft ernaar om informatie te leveren die past binnen de actuele maatschappelijke informatiebehoefte en wetenschappelijke ontwikkelingen. De nadruk ligt hierbij op publicatie op de website in de vorm van vragen en antwoorden rond thema's. Daarnaast wordt geïnventariseerd of andere vormen van publiekscommunicatie effectief kunnen worden ingezet.

Prioriteiten voor het Kennisplatform EMV tot eind december 2020 binnen deze themapijler zijn:

- Berichtgeving over het in ontwikkeling zijnde nieuwe voorzorgbeleid voor magneetvelden van hoogspanningslijnen en andere bronnen van de elektriciteitsvoorziening. In oktober 2019 kondigde het kabinet op advies van de commissie Verdaas aan dat er na de zomer van 2020 een nieuw voorzorgbeleid voor deze bronnen gaat gelden. Het Kennisplatform levert informatie aan en denkt mee met de werkgroep die het nieuwe voorzorgbeleid ontwerpt.
- Zodra het nieuwe voorzorgbeleid van kracht wordt, zal het Kennisplatform vragen en antwoorden aan de website toevoegen, gericht op verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld GGD-ers, omwonenden, ambtenaren en raadsleden van gemeenten). De huidige informatie over “hoogspanningslijnen en elektriciteitsnetwerk” zal dan eveneens worden geactualiseerd.
- In navolging van de vragen en antwoorden over “werken met MRI” (afronding voorjaar 2020) zullen ook vragen en antwoorden worden opgesteld voor cliënten (mensen die MRI ondergaan). Hierbij zal opnieuw de NVMBR worden betrokken, omdat hun achterban ervaring heeft bij het adresseren van vragen van cliënten te adresseren.
- Aanvulling van informatie per type professional (gemeenten, installateurs, consumentenorganisaties en leveranciers van consumentenapparatuur) onder de “tiende tegel” op de website
- Ontwikkeling en plaatsing infographics bij de berichten over het nieuwe voorzorgbeleid en MRI.

Themapijler ‘Radiofrequente EMV’

In 2020 bestaan de activiteiten van het Kennisplatform EMV binnen de themapijler Radiofrequente EMV uit:

- Het duiden van wetenschappelijke ontwikkelingen, in de vorm van eerste indrukken en memo’s. Deze berusten op een wetenschappelijke basis en op maatschappelijke reflectie (i.e. via inbreng van de deelnemende organisaties, terugkoppeling uit Klankbordgroep EMV, gesprekken met stakeholders)
- Het opstellen van nieuwe berichten over actuele onderwerpen (of actualisering van bestaande berichten), met maatschappelijke input/feedback vanuit de organisaties die deelnemer zijn in de Klankbordgroep EMV
- Het plaatsen van de eerste indrukken (nieuws), memo’s en berichten over onderwerpen op de website en verspreiding via e-mail en media
- Het meewerken aan verzoeken van de media om interviews of andere informatie.

Het Kennisplatform EMV streeft ernaar om informatie te leveren die past binnen de actuele maatschappelijke informatiebehoefte en wetenschappelijke ontwikkelingen. De nadruk ligt hierbij op publicatie op de website in de vorm van vragen en antwoorden rond thema’s. Daarnaast kan worden wordt geïnventariseerd of andere vormen van publiekscommunicatie effectief kunnen worden ingezet.

Prioriteiten voor het Kennisplatform EMV in 2020 binnen deze themapijler zijn:

- De bezorgdheid over en de media-aandacht voor 5G duren onverminderd voort. De verwachting is dat de frequentieveiling en de implementatie van de Telecomcode extra aandacht zal genereren. Ook is de verwachting dat in 2020 5G-telefoons en andere gebruikerstoestellen op de markt komen. Het Kennisplatform zal op de website de vragen en antwoorden over 5G aanvullen wanneer dat noodzakelijk is.
- In het voorjaar worden de nieuwe richtlijnen van ICNIRP gepubliceerd. Het Kennisplatform zal een duiding geven van deze richtlijnen.
- De Tweede Kamer heeft de Gezondheidsraad gevraagd om uiterlijk in het tweede kwartaal van 2020 een advies te publiceren over 5G en gezondheid. Het Kennisplatform zal dit advies duiden.

- Aanvulling van informatie per type professional (gemeenten, installateurs, consumentenorganisaties en leveranciers van consumentenapparatuur) onder de “tiende tegel” op de website
- Ontwikkeling en plaatsing infographics bij de berichten over 5G.

3.2. Eerste indrukken

Bij een aantal (wetenschappelijke) publicaties zullen door het Kennisplatform EMV ‘eerste indrukken’ worden opgesteld (gemiddeld 4 à 5).

Het Kennisplatform EMV kan besluiten eerste indrukken op te stellen over publicaties:

- die nieuwe inzichten geven over gezondheidseffecten van elektromagnetische velden;
- die bestaande inzichten bevestigen, maar opvallend goed zijn uitgevoerd;
- waarover in de media wordt bericht;
- waarover een deelnemer in het Kennisplatform EMV een bericht wenst.

Het Kennisplatformbureau stelt een eerste indruk op die desgewenst verder uitgewerkt wordt tot een uitgebreider bericht, dat zonedig met andere deelnemers wordt afgestemd. Met behulp van deze combinatie van berichten worden professionals snel geïnformeerd en worden kennisberichten over onderwerpen actueel gehouden. De aan het Kennisplatform EMV deelnemende organisaties beoordelen daarvoor op reguliere basis (wetenschappelijke) publicaties. De leden van het Wetenschapsforum (zie paragraaf 4) hebben hierbij een signalerende taak.

3.3. Organisatorische activiteiten in 2020

De geplande activiteiten rondom de website voor 2020 zijn:

- het blijvend actueel houden van de vragen en antwoorden, inclusief de onderlinge verwijzingen, (externe) links, infographics, e.d.
- het verder optimaliseren van de vindbaarheid van de website (SEO); dit is een belangrijke wens van het Bestuur (zie paragraaf 4) in het verlengde van de evaluatie in 2018
- voortzetting van geleidelijke omzetting van de “oude kennisberichten” in vraag-en-antwoord structuur (prioriteit nader te bepalen aan de hand van monitoring en maatschappelijke behoefte)
- ontwikkeling van nieuwe infographics
- monitoren van bezochte pagina’s door middel van Google Analytics
- opzetten van monitoring van zoekgedrag van bezoekers
- updaten en onderhouden van de voorzieningen.

De geplande overige organisatorische activiteiten voor 2020 zijn:

- Jaarplan
 - opstellen Jaarplan 2020, mede in overleg met de Klankbordgroep EMV.

De geplande bijeenkomsten voor 2020 zijn:

- Bestuur
 - Vier bijeenkomsten in 2020
- Wetenschapsforum
 - in 2020 vier forumbijeenkomsten en 1 gezamenlijke bijeenkomst met het Communicatieforum (zie paragraaf 4)
 - monitoren actualiteit in relatie tot bestaande informatie op website
 - borgen van wetenschappelijke informatie in de berichtgeving (inclusief de infographics)
- Communicatieforum

- in 2020 vier forumbijeenkomsten en 1 gezamenlijke bijeenkomst met het Wetenschapsforum
 - mogelijk maken van actieve publiekscommunicatie, keuze voor en invulling van infographics op de website
 - evaluatie van de bestaande communicatievormen en beter in beeld brengen van EMV-informatiebehoefte bij burgers/consumenten
- Klankbordgroep EMV
 - in 2020 één plenaire bijeenkomst (bespreking van jaarplan 2020 en jaarverslag 2019)
 - Indien gewenst door het Kennisplatform en mits aanvullend gefinancierd: denkgroep(en) voor specifieke thema's, bijvoorbeeld:
 - Eventueel een denkgroep na het opstellen van het nieuwe voorzorgbeleid voor magneetvelden van de elektriciteitsvoorziening
 - Eventueel een denkgroep voor bepaalde aspecten van het 5G-netwerk (bijvoorbeeld blootstellingsscenario's).

4. Structuur van het Kennisplatform EMV in 2020

Bestuur en voorzitter

Het Bestuur van het Kennisplatform EMV bestaat uit bestuursleden van de deelnemende organisaties. Voorzitter van het Bestuur is mr. dr. A.G.J.M. Rombouts, voormalig Burgemeester van 's-Hertogenbosch en nu lid van de Eerste Kamer. Als onafhankelijk persoon mag van hem worden verwacht dat hij de verschillende partijen binnen het Kennisplatform EMV weet te verbinden. Daarnaast kan hij door zijn ervaring richting burgers de functie van boegbeeld en spreekbuis vervullen. Bovendien is de heer Rombouts vanwege zijn wetenschappelijke achtergrond in staat om aan onderzoekers de juiste vragen te stellen en waar nodig door te vragen.

Het Bestuur wordt ondersteund door de algemeen secretaris. De algemeen secretaris heeft de dagelijkse leiding die wordt gecoördineerd vanuit het platformbureau dat bij het RIVM is ondergebracht.

Communicatieforum

In het communicatieforum zijn alle deelnemende organisaties vertegenwoordigd. Voorzitter is dr. F. Woudenberg. Het Communicatieforum heeft binnen het Kennisplatform EMV een centrale rol bij de signalering van maatschappelijke vragen, zodat de berichten zo goed mogelijk aansluiten bij die vragen. Het Communicatieforum adviseert over het helder formuleren van de inhoudelijke berichten.

Het Communicatieforum streeft naar:

- verbetering van de zichtbaarheid van het Kennisplatform EMV en het functioneren als spil in de samenleving als het gaat om vragen over EMV en gezondheid;
- meer nadruk op proactief communiceren;
- meer aandacht voor keuzemogelijkheden;
- afstemming tussen de deelnemende organisaties aan het Kennisplatform EMV, vooral bij publiekscommunicatie;
- verbetering van de aandacht voor effectiviteit van de producten van het Kennisplatform EMV en de afstemming op de doelgroepen.

Wetenschapsforum

In het Wetenschapsforum zitten vertegenwoordigers van alle deelnemende organisaties. Voorzitter is prof. dr. R. Hoppe, emeritus hoogleraar Universiteit Twente (geen vertegenwoordiger van een deelnemende organisatie). Het is de taak van de leden van het Wetenschapsforum om wetenschappelijke ontwikkelingen tijdig te signaleren en correct samen te vatten. Verder zorgen zij voor de inhoudelijke voorbereiding van berichten, memo's en reacties van het Kennisplatform EMV op publicaties. Het Wetenschapsforum behandelt ook vragen die door één of meer deelnemende organisaties worden gesteld.

Het Wetenschapsforum streeft naar:

- het met kennis en keuzemogelijkheden ondersteunen van de verschillende verantwoordelijken bij het omgaan met elektromagnetische velden en de mogelijke risico's daarvan;
- aandacht voor de complete dekking en borging van de kennisterreinen door de deelnemers waaronder ook de sociaal-maatschappelijke aspecten daarvan;
- actief benutten van de expertise buiten het Kennisplatform EMV (wetenschapspool);
- ook aandacht voor de gezondheidsbevorderende, therapeutische en andere mogelijkheden van EMV.

Klankbordgroep EMV en themapijler/denkgroep(en) voor Laagfrequente EMV

In de Klankbordgroep EMV nemen landelijke organisaties deel, die gezamenlijk de verschillende belangen en visies vertegenwoordigen. Jaarplan en jaarverslag van het Kennisplatform EMV worden besproken in de Klankbordgroep EMV.

Desgewenst kunnen, mits aanvullend gefinancierd, maatschappelijke vragen, aanwezige kennis en keuzemogelijkheden worden besproken in één of meer denkgroepen. Deelnemers in deze denkgroepen zijn vertegenwoordigers van de deelnemende organisaties, vertegenwoordigers uit organisaties die deelnemen in de Klankbordgroep EMV, aangevuld met vertegenwoordigers van andere belanghebbende organisaties of deskundigen. In sommige gevallen kunnen ook individuele deelnemers uit het algemene publiek (technologiegebruikers en/of consumenten) worden uitgenodigd om deel te nemen.

Samenwerking met de Gezondheidsraad

Het Kennisplatform EMV werkt samen met de Gezondheidsraad. Het Kennisplatform EMV en de Gezondheidsraad hebben daartoe werkafspraken gemaakt. De Gezondheidsraad heeft een wettelijk verankerde adviestaak richting regering en parlement. De Gezondheidsraad kent een permanente Commissie Elektromagnetische Velden die ervaren is in het beoordelen van wetenschappelijke informatie. Een vertegenwoordiger van het Kennisplatform is waarnemer tijdens bijeenkomsten van de Commissie; de secretaris van de Commissie is waarnemer tijdens bijeenkomsten van het Wetenschapsforum. Het Kennisplatform overlegt waar het voor de goede en volledige maatschappelijke duiding nodig is met de Gezondheidsraad. Het Kennisplatform kan daarbij in reactie op nieuwe informatie of maatschappelijke vragen de Gezondheidsraad verzoeken om duiding, advies of nadere toelichting.

5. Voorlopige begroting 2020

Het Kennisplatform EMV wordt gefinancierd door de rijksoverheid (ministeries van EZK, VWS, BZK). De financiering is gebaseerd op het uitvoeren van de activiteiten zoals vastgelegd in het 'Algemeen Kader Kennisplatform EMV 2020-2023' (zie Bijlage). De rijksoverheid is samen met andere belangengvertegenwoordigende organisaties deelnemer in de Klankbordgroep EMV waarmee het Bestuur van het Kennisplatform EMV jaarlijks voor vaststelling het Jaarplan bespreekt.

De voorlopige begroting is gebaseerd op het jaarlijkse richtbedrag volgens de afspraak met de financier. Het jaarlijkse richtbedrag is € 600.000.

Tabel 1: Overzicht voorlopige begroting 1 januari t/m 31 december 2020

Posten		Begroot bedrag 2020 €	Referentie Begroting 2018 * €
1	Bureau		
	- Capaciteit en huisvesting	160.000	200.000
	- Materiële kosten bureau	2.000	15.000
2	Ondersteuning Wetenschapsforum	73.000	110.000
3	Ondersteuning Communicatieforum	40.000	70.000
4	Voorzitter vergoeding plus onkosten	24.000	24.000
5	Stichting Fonds vergoeding plus onkosten	--	25.000
6	Organisatiekosten Klankbordgroep EMV, denkgroepen, vergaderingen, conferenties en publicaties	2.000	40.000
7	Basisregeling deelnemers Kennisplatform EMV, deelname activiteiten, ondersteuningsvragen, voorbereiding berichten	284.000	321.000
8	Onderhoud elektronische werkomgeving en website	15.000	25.000
9	Evaluatie Kennisplatform 2015-2018	--	20.000
	Totaal jaar	600.000	850.000

*: conform vastgesteld Jaarplan 2018; er is gekozen voor 2018 i.p.v. 2019 omdat 2019 een overgangsjaar was